

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 12. Tillii expeditio in Saxoniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII. præeffet, conflueret: Nec segnius Cæ-
 A. C. 1631. far in omnibus suis ditionibus militum
 delectus habebat: Maximilianus quo-
 que Bavarizæ Elector, quamvis cum
 Francizæ Rege ad octennium pro sui
 Ducatus incolumitate foedus die octava
 Maji pepigisset, conventu tamen Din-
 ckenpikæ habito copiosum Equitatum
 peditatumque conscriperat. Pariter
 Carolus Lotharingizæ Dux cum qua-
 tuordecim peditum, ac quatuor Equi-
 tum millibus sese Catholicis partibus
 adungere parabat: Demum Dietrich-
 steinius Cardinalis aliquot Legiones ar-
 maverat. Postquam vero Galli in Lo-
 tharingiam irruerant, Carolus Mon-
 achium profectus, de belli ratione, suo-
 que in Lotharingiam reditu cum Ma-
 ximiliano Electore egit, suasque co-
 pias morbis ac funeribus plurimum im-
 minutas reduxit.

§. XII.

Tillii expeditio in Saxoniam.

Lotich. rer. Germ. l. 39. c. 5. & seqq. **N**ovis militum supplementis auctus
 Tillius, in Thuringiam movit, ali-
 sipatisque aliquot Landgravii legioni-
 bus Hassiam invadere statuit: comper-
 tis autem Suecizæ Regis progressibus
 arma in Suecos convertit, promotis-
 que Werbenum castris Tangermundam
 movit.

movit, ut Regem ad prælii necessita- Sæc. XVII.
 tem urgeret: Obliterat autem loci im- A. C. 1631.
 portunitas, quocirca die vigesima se-
 cunda Augusti Wolmerstadium rever-
 sus, defesso militi in agro Magdebur-
 gico respirandi spatium indulgit: interea
 vero Megapolitani Duces Suecico sub-
 sidio suffulti, præcipuas Ducatus ur-
 bes, ejectis Cæsareis recuperarunt,
 hos vero Duces postea ipsemet Gustavus
 Rex velut in triumphum solemnissima
 pompa in patriam reduxit. Tillius au-
 tem, cum Saxonix Electorem cum
 Gustavo Rege in belli societatem con-
 cessurum metueret, nomine Cæsaris
 Metternichium & Schönburgium ad
 eundem Merseburgi agentem ablega-
 bat, qui eidem persuadere niterentur,
 ut a conscribendo novo milite abstine-
 ret, collatisque in rem communem im-
 pensis suas copias contra Suecum Cæ-
 sareis jungeret, sociosque suos ab inito
 fœdere revocaret. Ast repulsam passus
 Tillius, inconsulto Maximiliano Ele-
 ctore Catholici fœderis Principe, mo-
 tis in Saxoniam castris Mersebur-
 gum, Zeizam, Naumburgum, Weif-
 senfeldam ipsamque Lipsiam aliasque
 urbes qua vi qua deditioe cepit. Id
 erat belli contra Saxonem inconsulte
 suscepti, & tantopere ab ipso Bavaro
 & Moguntino Electoribus improbatum.

Dd 2

initium.

Sæc. XVII. initium. Tum vero Saxoniae Elector
 A. C. 1631. haud ultra cunctandum ratus, ad Re-
 gis Sueciæ societatem transit. Gusta-
 vus vero tertia post die occasionem
 hanc diu desideratam avide amplexa-
 tus, trajecto Albi flumine exercitum
 suum cum Saxonibus & Brandenburgicis
 conjunxit.

§. XIII.

Lipsiensis pugna Cæsareis infausa

Barre Hist. d'Alem. t. 9. pag. 611. Privat. Ab- regé de l'hist. l. 4. cap. 21. Positis igitur juxta Dibenam castris inter Sueciæ Regem & Electores de belli ratione deliberatur, ubi Saxoniæ Elector reclamante licet Gustavo, decreta mox pugna Tillium e Saxonia expellendum pronuntiabat. Die igitur decima sexta Septembris ambo Principes instructa acie in Tillium movere, hic vero intra castra sat munita hostium incursus præstolari decreverat, suadente tamen Papenheimio aciem altero a castris Lipsiensibus lapide infruxit, suisque militibus denuo in belli thesseram sanctissima nomina Jesus & Mariæ dedit: Altera die hostis adventum denuntiant exploratores, quo comperto Tillius Papenheimio importunius petenti concessit, ut cum duobus suorum millibus exploratum excurreret, ea tamen cautella, ne eo- usque